

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

МАТЕРІАЛИ

*Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції*

«Весняні юридичні читання – 2022»

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВСТВА, ПРАКТИКИ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ ТА ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

(28 квітня 2022 р.)

Вінниця
2022

УДК 340.134(477)

Редакційна колегія:

докт. юрид. наук, професор І.Ф. Коваль (голова і відп. редактор),
докт. юрид. наук, доцент Ю.В. Гоцуляк (відп. секретар) та ін.
Рекомендовано до видання вченою радою юридичного факультету
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 10 від 27.04.2022 р.)

Весняні юридичні читання – 2022. Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки. Випуск XXXI: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Весняні юридичні читання – 2022». 28 квітня 2022 р., Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2022. 447 с.

Випуск містить тези виступів учасників на Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Весняні юридичні читання – 2022. Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки», що відбулася 28 квітня 2022 р.

Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ в матеріалах виступів і повідомлень несуть автори.

Для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, а також юристів-фахівців.

УДК 340.134(477)

© Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2022

© Колектив авторів, 2022

сукупність прав й обов'язків у сфері господарювання, які цілеспрямовані на організацію господарської діяльності, її регулювання та управління нею¹.

Таким чином, можна дійти висновку, що у разі вчинення порушень прав та інтересів суб'єктів господарювання виникають охоронні (захисні) правовідносини. Галузева природа таких правовідносин визначається галузевою природою регулятивних правовідносин, оскільки у разі вчинення правопорушення відбувається перетворення регулятивних відносин на охоронні, які є похідними від перших. Для більш чіткої кваліфікації галузевої природи охоронних (захисних) правовідносин, які складаються за участю суб'єкта господарювання і органу державної влади або місцевого самоврядування, визначальне значення має характер компетенції і повноважень, які здійснює відповідний публічний орган, що зумовлює, відповідно, питання вибору судової юрисдикції розгляду певного спору.

Воробйова Тетяна Андріївна

здобувач вищої освіти Державного
біотехнологічного університету,

Шерстюк Світлана Валеріївна

к.е.н., доцент, доцент кафедри цивільно-правових
дисциплін, трудового та аграрного права

Державного біотехнологічного університету.

ЕКО-ПРАВОВА КУЛЬТУРА

ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ

Сучасні події в Україні, як ніколи підтверджують тезу, що держава неможлива поза правовою культурою кожного з її громадян, яка обумовлює загальну повагу до права в суспільстві, культивування принципу верховенства права і, отже, реальне функціонування всіх інших інститутів держави.

Взагалі, поняття «культура» відображає рівень матеріального й духовного поступального розвитку людства. Право є надбанням духовної культури суспільства. Правосвідомість – передумова й складова частина правової культури. Правова культура суспільства – це позитивна якість розвитку правового життя суспільства, що забезпечує його стабільність, подальша прогрес².

Зміни, які відбуваються у житті взагалі і, зокрема, в науковому світі дозволили розширити межі звичних уявлень про реальність, підійти до

1 Віхров О. П. Організаційно-господарські правовідносини. Монографія. К. : Видавничий Дім «Слово», 2008. С. 77.

2 Шерстюк С.В. Правовий нігілізм як антипод правової культури. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Х.: Право, 2013. № 3 (17). С. 269-271

усвідомлення системної складності і цілісності світу, створили необхідну базу для подальшого розвитку уявлень про місце людини в системі природи. Крім цього, війна та глобальні катастрофи, в тому числі і екологічна криза, які загрожують сьогодні всьому живому, сприяють підвищенню інтересу людини до отримання інформації, направленої на розширення знань екологічного характеру. В даних реаліях саме система освіти повинна взяти на себе головну відповідальність за вирішення завдання виховання екологічної та правової культури нового покоління людей.

Суттєве погіршення екологічної ситуації в Україні, в тому числі й внаслідок військових дій, викликає неабияку стривоженість суспільства, яке все більше розуміє, що розв'язання гострих екологічних проблем потребує адекватної підготовки населення до взаємодії з навколишнім природним середовищем.

Сьогодні прикмету високої культури взагалі, й екологічної зокрема, складають не міра відмінностей між соціальним і природним, а міра їх єдності та взаємодії. Такою єдністю досягається стабільність природи і суспільства, які утворюють соціоприродну систему, в якій природа стає «людською сутністю людини», а збереження природи – засобом збереження суспільства і людини як окремого виду. Тому еко-правова культура – це особлива морально-духовна сфера життєдіяльності людини, яка характеризує особливості її взаємодії з природою та навколишнім середовищем і включає в себе систему взаємопов'язаних елементів: екологічна правосвідомість, екологічне законодавство, екологічні правовідносини, екологічна діяльність.

Екологічна правосвідомість – це сукупність думок, поглядів, нормативно-правових актів, теорій, які відображають проблеми співвідношення суспільства та природного середовища в плані оптимального їх вирішення відповідно до конкретних потреб суспільства та природних можливостей. У загальному вигляді екологічна правосвідомість є відтворенням людьми екологічних (органічних) умов життя та відносин між людьми в процесі регулювання системи «суспільство-природа» у вигляді екологічно-правових норм, теорій, ідей, уявлень, які є спільними для певних груп фізичних та юридичних осіб та відображають їх ставлення до навколишнього природного середовища в дану історичну епоху. Відтворення прямої дії суспільства на природу або навколишнє природне середовище здійснюється в тій чи іншій мірі всіма формами, всією системою суспільної свідомості, тоді як предметом екологічної правосвідомості є комплекс прямих та зворотних зв'язків у системі «суспільство-природа».

Об'єктивні тенденції сучасного етапу розвитку цивілізації, теорії і практики екологічного законодавства, екологічної освіти та виховання зумовлюють необхідність інтеграції екологічної, правової, природничо-наукової педагогічної освіти, посилення уваги до питань формування еко-

правової культури майбутнього викладача, яка в умовах поглиблення екологічної кризи є своєрідним містком, що допоможе людині дійти до культури гармонії з природою, визнання її самоцінності й усвідомлення її захисту. Саме тому одним із пріоритетних завдань Державного стандарту вищої професійної педагогічної освіти є сформувати особистість викладача з високою еко-правовою культурою, яка прагнула б до оптимальної взаємодії з природним середовищем, особу, яка б вирізнялася наявністю стійких переконань, потребою в діяльності щодо поліпшення довкілля, яка зможе передати свої знання і навчити цьому молодь.

На нашу думку, еко-правова культура не залежить від права (в цьому контексті під правом розуміють насамперед юридичне право). Жодні закони та підзаконні нормативно-правові акти не зможуть підняти її рівень шляхом декларування окремих норм. Еко-правова культура з'являється не із документів – її там бути не може; еко-правова культура з'являється із життя. Процес її становлення характеризується формуванням певних культурно-правових цінностей, сформованих певною національною часово-просторовою дійсністю.

Які люди – така культура, в тому числі й еко-правова, яка правова культура – така держава, яка держава – таке й життя у підсумку. На жаль, сьогодні складається враження, що держава не зацікавлена у підвищенні рівня обізнаності населення в змісті процесів, які відбуваються у суспільстві, тому очікувати від неї дій, покликаних сприяти розвитку еко-правової культури, екологічної правосвідомості громадян, мабуть, не варто. Лишається надія на громадські організації, на викладачів закладів вищої та передвищої освіти, учителів шкіл, вихователів дитячих садків та на родинні високо моральні відносини.

Гербич Олексій Віталійович

Акціонерне товариство «Укрпошта».

ЩОДО КОНКРЕТИЗАЦІЇ УМОВ ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ КІНЕМАТОГРАФІЇ

(науковий керівник – д.ю.н., доцент Павлюченко Ю.М.)

В Україні кіномистецтво починає відігравати все більш відчутну роль у громадянському та культурному житті. При цьому виробництво, розповсюдження та демонстрування фільмів як види господарської діяльності здійснюється суб'єктами кінематографічної діяльності з урахуванням загальних умов здійснення цієї діяльності та умов, які встановлені в імперативних нормах різних нормативно-правових актів національного законодавства.

Правову основу щодо умов здійснення господарської діяльності у сфері кінематографії складають Господарський кодекс України, Цивільний